

Ю. І. Ковалів

Павлюк Ігор Зиновійович

ПАВЛЮК Ігор Зиновійович (01. 01. 1967, с. Малий Окорськ Локачинського, нині Володимирського р-ну Волинської обл.) — письменник, літературо- та пресознавець. Кандидат філологічних наук (1996), доктор наук із соціальних комунікацій (2009). Член НСПУ (1997). Лауреат премій імені В. Симоненка (1995), імені Б. Нечерди (2001), імені М. Гоголя «Тріумф» (2004), імені Ірини Вільде, «Київ» імені Є. Плужника (обидві — 2023), а також британського ПЕН-клубу (2015), Міжнародної швейцарської літературної премії (2021). П. виховувався в діда й баби — примусових переселенців з Холмщини. Закінчив Львівський університет (1992). Працював у редакції релігійної газети «Успенська вежа» (Львів) і на радіо (1992—93); науковим співробітником Науково-дослідного центру періодики ЛНБ імені В. Стефаніка НАНУ (1993—2004), водночас викладав у Львівському університеті, був старшим науковим співробітником Інституту франкознавства цього університету (2003—04), керував літературною студією «Франкова кузня». Від 2004 — старший, від 2018 — провідний науковий співробітник відділу української літератури 20 століття й сучасного літературного процесу Інституту літератури НАНУ (Київ), за сумісництвом — професор кафедри української преси Львівського університету. Один із представників «позадесятництва» — літературно-культурного явища в Україні наприкінці 1990-х рр. Учасник кількох літературних антологій: «Позадесятники» (1999), «Позадесятники-2» (2000; обидві — Львів), «Антологія української поезії другої половини ХХ сторіччя» (К., 2001), «Антологія української морської поезії» (О., 2004). У доробку — есеїстичні, прозові, поетичні, публіцистичні, наукові публікації; редактор-упорядник низки художніх та науково-популярних книг. Інтровертивна, розмаїта за жанрами лірика П. (26 збірок) зберігає в собі ірраціональну, емоційно наснажену енергію, збагачену інтелектуальною дискурсивною

практикою. Поет не вдається ні до протистояння віршовій традиції, ні до захоплення нею, перебуває на межі великого поетичного досвіду й модерних інтенцій, діалогізує з Олександром Олесем, В. Сосюрою, М. Вінграновським, Л. Талалаєм та ін. П. не уникає зужитих поетизмів, надає їм нових смислових значень, у поєднанні з несподіваним імажиністським штрихом. Його лірика, наділена сповідальними характеристиками, радше металогічна, ніж автологічна, хоча в ній превалує ідея, а не троп. П. — безперечно неоромантик, схильний до імпресій, експресіоністичних поривів, іноді навіть сюрреалістичних видінь, передовіряє свої передуми власному alter ego — ліричному героєві, перейнятому не тільки своїм внутрішнім світом, а й драматизмом, іноді абсурдними подіями довкілля, що фокусуються в осередді серця, в кардіоцентричному вирі буття. На прозі П. (переважно повісті та романи) позначається його поетична стихія, тому він ідентифікує свою епіку, близьку до української поетичної прози, «проезією». Їй властива експресивність стилю, елементи фантастики, етнографізму, поетизація деталей, одухотворення світу природи, універсуму. Читацьку увагу привернув роман «Вакуум» (2022), що складається з однойменного твору й повісті-есе «Останній Сонцепоклонник», разом із романами «Мезозой» і «Буг» сприймається трилогією, об'єднаною спільним персонажем Андрієм Наюком. П. пише драматичні твори. Його п'єсу «Вертеп» ставить Львівський драматичний театр імені Лесі Українки. За драматичними текстами «Таморус», «Регентка», «Бут» створені радіоп'єси на Українському радіо. Автор книг для дітей («Літаючий казан», 2003; «Сопілка: вірші для школярів», 2017). Творчість П. вивчають у школі. Деякі його твори покладені на музику (компакт-диск «Лірика...», 2004). Перекладає з англійської мови. Вірші П. друкували в багатьох зарубіжних виданнях, зокрема «Envoi», «Acumen», «The Apple Valley Review», «Barnwood International Poetry Mag», «Le zaporogue», «Muddy River Poetry Review», «Asymptote», «Gold Dust», «The Adirondack Review», «The Recusant», «Metamorphoses», «The Recusant», «The world poets quarterly», «Metafora». Помітною була книга лірики П. у співавторстві з Ю. Лазірком «Catching Gossamers» («Ловлячи осінні павутинки», 2011) українською, англійською та російською мовами в американському видавництві «Create Space». П. здобув міжнародну перемогу за книгу віршів англійською мовою «A Flight Over the Black Sea» («Політ над Чорним морем», Лондон, 2015) у Великій Британії. Читачі з різних країн світу та британський ПЕН-клуб вважають її найкращою в проєкті «Сто найяскравіших підтриманих ПЕН-клубом книг за 10 років», а «Pantheon» уводить автора до списку знакових письменників світу. Деякі твори П. перекладені англійською, польською, білоруською, французькою, китайською та ін. мовами, супроводжені передмовами лауреата Нобелівської премії з літератури Мо Янь, англійської поетеси й публіцистки Наомі Фойл, редактора журналу «Всесвіт» Д. Дроздовського, Б. Олійника, Т. Карабовича, М. Тимошика та ін.

Основні твори

Острови юності. Л., 1990; Нетутешній вітер. Л., 1993; Голос денного Місяця. К., 1994; Скляна корчма. Дрогобич, 1995; Алергія на вічність. Л., 1999; Стихія. Т., 2002; Чоловіче ворожіння. Л., 2002; Біографія дерева племені поетів. Л., 2003; Літаючий казан. Л., 2003; Діагностика і прогностика брехні. Л., 2003; Вирощування алмазів: Роман // Кур'єр Кривбасу. 2004. № 177, 178; The angel (or) English language? Л., 2004; Бунт свяченої води. Л., 2004; Магма. Л., 2005; Україна в диму. Лг., 2009; Magma polésien: poèmes. Rouen, 2015; A Flight Over the Black Sea. London, 2015; Мезозой. Чортків, 2018; Перевізник мрій. Х., 2019; Чорний льон. Х., 2019; Буг. Л., 2020; Arthania: Selected Poems. [USA], 2020; Вакуум. К., 2022; Танець Мамає: Вірші 2017—2022 років. К., 2023.

Основні праці

Митець — Влада — Преса: історико-типологічний аналіз. Лц., 1997; Українські часописи Волині, Полісся, Холмщини та Підляшшя (1917—1939 рр.). Л.; Лц., 1997; Українська легальна преса Волині, Полісся, Холмщини та Підляшшя 1917—1939, 1941—1944 рр. Л., 2001; Українська преса Волинської області 1939—1941, 1944—2000 рр. Лц., 2004; Хрестоматія української легальної преси Волині, Полісся, Холмщини та Підляшшя 1917—1939, 1941—1944 рр. Лц., 2005 (співавт.); Письменники у пресі. Лц., 2010; Інтимне дихання епохи. Статті, рецензії, інтерв'ю: У 4 т. Т., 2016—22; Українська письменницька публіцистика 1920—2000-х років. Саарбрюккен, 2019; Історії емоцій: Про тексти та життєтексти сучасних літераторів. Л., 2021; Тенденції китайської літератури та творчість Мо Яня. О., 2021.

Рекомендована література

1. Осадчий М. Дивно, що в сплеску революційної напруги... // Літературна Україна. 1992, 2 квіт.;
2. Ілля В. Є поділ світу — місто і село // Основа. 1994. Ч. 27(5); Слапчук В. Душа розхристана навік // Дзвін. 1998. № 7;
3. Крушельницька Л. Для чого крила тим, хто не вміє літати? // За вільну Україну. 2003, 14 жовт.;
4. Іванишин П. Магма і бунт: модус національної боротьби у ліриці Ігоря Павлюка // Визвольний шлях. 2006. Ч. 3—4;
5. Базилевський В. Політ у глибину // Холодний душ історії: 36. ст. К., 2008;
6. Пухонська О. Творчість Ігоря Павлюка: проблематика та тропіка. Лц., 2010;
7. Павличко Д. Польськомовний Ігор Павлюк // Дзвін. 2015. № 1;
8. Мо Янь. Література Ігоря Павлюка не просто для розваги: [передмова] // I. Pavlyuk. Arthania: Selected Poems. [USA], 2020: Ольшевський І. Триптих про Ігоря Павлюка // Із калейдоскопа десятиліть. Рефлексії запізнілого вісімдесятника: 36. ст.: У 2 т. Лц., 2023.

Бібліографічний опис:

Павлюк Ігор Зиновійович / Ю. І. Ковалів // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2023. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-880097>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).